

Sygn. akt III Cz 139/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

Sędziowie Sądu Okręgowego Henryk Brzyżkiewicz

Katarzyna Banko

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2021r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w upadłości likwidacyjnej we W.

przeciwko A. G.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2

postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 25 listopada 2020 r., sygn. akt I C 1471/20

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Katarzyna Banko SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach rozstrzygnięciem zawartym w punkcie 2 postanowienia z dnia 25 listopada 2020r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.917 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zgodnie z art. 203 § 3 k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniósł pozwany zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy część dochodzonego roszczenia została uregulowana jeszcze przed wniesieniem powództwa (kwota 3.500 zł) co wynikało wprost z analizy konta sporządzonej przez powoda, załączonej do niniejszego zażalenia, a także przez nieuwzględnienie okoliczności, że pomiędzy stronami doszło do porozumienia w przedmiocie ratalnej spłaty zadłużenia po otrzymaniu wezwania z dnia 13 marca 2018r.

Na tych podstawach wniósł o zmianę przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu przy uwzględnieniu zasady słuszności lub nieobciążaniu pozwanego kosztami procesu oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przytoczona regulacja prawna, jako przepis szczególnie do wskazanego powyżej art. 98 k.p.c., winna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach, na co zresztą wskazuje redakcja art. 102 k.p.c. Ocena, czy takie przesłanki wystąpiły powinna być zawsze dokonywana w całości kształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73).

W doktrynie i orzecznictwie, jako okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c., wskazuje się te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Niemniej jednak, trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 sierpnia 2012r., I ACa 316/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012r., I ACz 961/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2014r., I ACa 1050/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 2014r., I ACa 596/14).

Nadto wskazuje się, że za zastosowaniem art. 102 k.p.c., przemawia również, obok okoliczności natury majątkowej i subiektywnej, również to, że strona wygrywająca korzystała ze stałej obsługi prawnej i nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72).

Ocena tych okoliczności następuje z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.

Pozwany za zastosowanie powyższej normy prawnej wskazuje na okoliczności związane ze spotkaniem z przedstawicielem strony pozwanej i uzyskaniem „słownej” prolongaty oraz rozłożenie na raty zaległych płatności. Niemniej jednak okoliczność takiego spotkania nie została przez niego wykazana. Okoliczności tej w szczególności nie powołał w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Tym samym nie było podstaw, aby wyłącznie na tej podstawie, odstąpić od obciążenia pozwanego kosztami procesu.

Odnosząc się natomiast do treści zaskarżonego orzeczenia wskazać należy, że pozwany został obciążony obowiązkiem ich poniesienia pomimo cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia przez stronę powodową.

Stosownie do treści art. 203 § 2 k.p.c., w razie cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, oczywiście na jego żądanie, obciąża co do zasady powoda.

W tym miejscu należy również wskazać, że orzecznictwo dopuszcza możliwość odstąpienia od ww. zasady procesowej, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda, a co wówczas w rozumieniu przepisów o kosztach procesu pozwala uznać pozwanego za przegrywającego sprawę (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 marca 2016r., I ACa 1016/15, Legalis nr 1482550; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012r., IV CZ 117/11, Legalis nr 950299; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2012r., V CZ 109/11, Legalis nr 464826; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011r. IV CZ 111/10, Legalis nr 422595).

W zaskarżonym orzeczeniu Sąd odstąpił od zasady wyrażonej w art. 203 § 2 k.p.c. i obciążył nimi pozwanego wskazując, że pozwany spełnił dochodzone pozwem roszczenie po wniesieniu pozwu i wydaniu nakazu zapłaty.

Z analizy konta lokalu wynika, że na 10 marca 2018r. pozwany wystąpiło zadłużenie z tytułu opłat za lokal mieszkalny na kwotę 14.668,43 zł (k. 14 – 21). Pozew został wniesiony w dniu 10 maja 2018r. Z przedłożonej przez pozwanego kartoteki (k. 43 – 45) wynika, że do dnia wniesienia pozwu pozwany wniósł opłaty w łącznej wysokości 3.500 zł.

Niemniej jednak pomija on, że dochodzone roszczenie dotyczy opłat do lutego 2018r. Na pozwanym natomiast ciążył obowiązek nie tylko spłaty dochodzonego pozwem zadłużenia ale również obowiązek ponoszenia bieżących opłat. Do czasu wniesienia pozwu opłaty te wyniosły 2.081,22 zł. Nadto z przedłożonej przez niego kartoteki wynika, że jego zadłużenie na dzień wniesienia pozwu wynosiło 13.249,65 zł. Tym samym spłacone przez niego zadłużenie stanowiło mniej niż 10% dochodzonego pozwem roszczenia. Nie było zatem podstaw do uznania, że zaistniały również podstawy do zastosowania stosunkowego rozdzielenia kosztów, o co pozwany wnosi w zażaleniu, skoro na czas wniesienia pozwu, jedynie nieznaczna część zadłużenia została przez pozwanego uiszczona.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy, nie dostrzegł aby niezastosowanie normy art. 102 k.p.c. jak również z art. 100 k.p.c. było wadliwe.

Reasumując, zażalenie powoda oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. art. 397 § 3 k.p.c.

SSO Katarzyna Banko SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz